Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001841

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-05-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трейтяк Дмитро Вячеславович

2. Dmytro V. Treytyak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3909-5062

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту: 07-05-2024

Спеціальність за освітою: Історія та археологія

Місце роботи здобувача: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлинського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Повсякденне життя грецької етнічної меншини в Україні в 20-30-ті роки XX століття

2. Everyday life of the Greek ethnic minority in Ukraine in the 20s and 30s of the 20th century

Реферат/анотація:

1. У дисертаційній роботі на основі широкого кола джерел та літератури із урахуванням відповідної теоретико-методологічної бази, проведено комплексне історичне дослідження повсякденного життя грецької етнічної меншини в Україні в 20-30-ті роки XX століття. Наукова новизна результатів дослідження визначається наступними критеріями: - проведено повноцінний аналіз стану дослідження повсякденного життя грецького населення в Україні; - розкрито головні напрями реалізації основних потреб у житлі, одязі та їжі у середовищі греків України, визначено труднощі, викликані радянською дійсністю; - досліджено вплив національної політики радянської влади на зміни у соціальному та побутовому аспектах повсякденності грецької етнічної меншини; - простежено особливості формування суспільних настроїв різних прошарків грецької етнічної меншини за умов наростання тоталітарних тенденцій у суспільстві; - отримало подальший розвиток розкриття особливостей деформації та руйнування традиційного світогляду

грецьких громад під впливом тоталітарної політики радянської влади; - уточнено зміст понять і термінів, пов'язаних з повсякденним життя грецьких громад на території України. 3 У першому розділі дисертації проаналізовано стан наукової розробки теми в історіографії, джерельну базу дослідження і теоретико-методологічну основу дослідження. Історіографію досліджуваної теми можна поділити за декількома методами, найпоширенішим з яких є поділ на радянську та сучасну українську історіографію, а також поділ на часові проміжки, які характеризують ступінь розробки проблематики. Джерельна база роботи є багатогранною і складається з неопублікованих архівних документів, що зберігаються в центральних архівних установах України, опублікованих збірників документів та матеріалів, статистичних даних, архівної періодики, спогадів, мемуарів. Не дивлячись на наявність великої кількості наукових досліджень, присвячених різним етнічним меншинам та грецькій меншині безпосередньо, варто зазначити про відсутність єдиної комплексної праці, яка всебічно розкривала би особливості повсякденного життя грецького населення в Україні в 20-30-ті роки XX століття. У другому розділі дисертаційної роботи проаналізовано чинники формування та організації повсякденного життя грецького населення в Україні. Зокрема, вплив на грецьку громаду політики коренізації, що активно проводилася радянським урядом з середини 20-х років XX століття, і мала позитивне значення для розвитку грецької культури. В той же час, політика коренізації, насамперед, передбачала інтеграцію радянських ідеалів в середовище грецької етнічної спільноти і проводилася виключно в цьому руслі. Проте, цей період також став часом сприятливих умов для відродження грецької мови та культури, особливо у Приазов'ї, де мешкала більшість греків України. Колективізація, що проводилася радянською владою починаючи з кінця 20-х років XX століття, стала справжньою катастрофою господарського ладу грецьких селян. Радянська влада досить швидко усвідомила те, що селяни будуть пручатися добровільній втраті роками зробленої власності, і колективізація стала проводитися насильницькими та примусовими методами. 4 Тих селян, які пробували чинити опір, оголошували ворогами народу і стосовно них застосовувалися жорстокі репресивні заходи. Справжньою трагедією для всього селянського населення України, і для грецьких селян зокрема, став голод 1932-1933 років, штучно організований радянською владою. Грецьке селянство остаточно втратило можливість опиратися і було змушено повністю підкоритися радянській схемі господарювання для того, щоб вижити. У другій половині 1930-х років низка репресивних заходів стосовно греків призвела до остаточної ліквідації всіх тих невеликих культурних здобутків часів періоду коренізації. Велику кількість грецьких діячів культури було страчено або ув'язнено, греки України перетворилися на частину радянської господарської машини і втратили більшу частину своїх культурних особливостей. У третьому розділі дисертаційного дослідження подано характеристику матеріальних чинників повсякденності грецької етнічної меншини. Побут грецьких родин зазнав значних змін протягом 1920-х років, у минуле поступово, а інколи стрімко, відходило багато давніх традицій. Під впливом політики нової влади, в результаті економічних і соціальних зрушень, у вирі яких опинилися греки, у минуле відійшла значна частина традиційних елементів матеріальних сфер побуту. У греків змінилися особливості будівництва та облаштування житла, ведення домашнього господарства, особливості одягу. Чимало традиційних елементів повсякденності греків зникли з ужитку, поступаючись уніфікованим радянським речам, що зрештою призвело до поступового зникнення неповторного етнічного колориту грецької меншини. Натомість греки ставали все більше схожими на типового радянського селянина, як того прагнула радянська влада.

2. In the dissertation, based on a wide range of sources and literature, taking into account the relevant theoretical and methodological base, a comprehensive a historical study of the everyday life of the Greek ethnic minority in Ukraine in the 20s and 30s of the 20th century. The scientific novelty of research results is determined by the following criteria: - a comprehensive analysis of the state of research into the everyday life of the Greek population in Ukraine was carried out; - the main areas of realization of the basic needs for housing, clothing and food among the Greeks of Ukraine were revealed, the difficulties caused by the Soviet reality were determined; - the influence of the national policy of the Soviet government on changes in the social and everyday aspects of everyday life of the Greek ethnic minority was investigated; - the peculiarities of the formation of social attitudes of various strata of the Greek ethnic minority under the conditions of the growth of totalitarian tendencies in society are traced; -

received further development revealing the features of the deformation and destruction of the traditional worldview of Greek communities under the influence of the totalitarian policy of the Soviet government; - the content of concepts and terms related to the everyday life of Greek communities on the territory of Ukraine has been clarified. 7 The first chapter of the dissertation analyzes the state of scientific development of the topic in historiography, the source base of the research, as well as the theoretical and methodological basis of the research. The historiography of the researched topic can be divided according to several methods, the most common of which is the division into Soviet and modern Ukrainian historiography, as well as the division into time intervals that characterize the degree of development of the issue. The source base of the work is multifaceted and consists of unpublished archival documents stored in the central archival institutions of Ukraine, published collections of documents and materials, statistical data, archival periodicals, memories, memoirs. Despite the presence of a large number of scientific studies devoted to various ethnic minorities and the Greek minority directly, it is worth noting the absence of a single comprehensive work that would comprehensively reveal the features of the everyday life of the Greek population in Ukraine in the 20s and 30s of the 20th century. In the second chapter of the dissertation, the factors of formation and organization of everyday life of the Greek population in Ukraine are analyzed. In particular, the impact on the Greek community of the indigenization policy, which was actively pursued by the Soviet government from the mid-20s of the 20th century, and had a positive impact on the development of Greek culture. At the same time, the policy of indigenization primarily envisaged the integration of Soviet ideals into the environment of the Greek ethnic community, and was carried out exclusively in this direction. However, this period also became a time of favorable conditions for the revival of the Greek language and culture, especially in the Azov region, where the majority of Ukrainian Greeks lived. The collectivization carried out by the Soviet authorities since the end of the 20s of the 20th century became a real disaster for the economic system of the Greek peasants. The Soviet authorities quickly realized that the peasants would resist the voluntary loss of property earned over the years, and collectivization began to be carried out by violent and coercive methods. Those peasants who tried to resist were declared enemies of the people and brutal repressive measures were applied to them. 8 The famine of 1932-1933, artificially organized by the Soviet authorities, became a real tragedy for the entire peasant population of Ukraine, and for the Greek peasants in particular. The Greek peasantry finally lost the ability to resist and was forced to completely submit to the Soviet economic scheme in order to survive. In the second half of the 1930s, a series of repressive measures against the Greeks led to the final liquidation of all those small cultural achievements of the period of indigenization. A large number of Greek cultural figures were executed or imprisoned, the Greeks of Ukraine became part of the Soviet economic machine and lost most of their cultural characteristics. The third chapter of the dissertation provides a description of the material factors of everyday life of the Greek ethnic minority. The life of Greek families underwent significant changes during the 1920s, and many ancient traditions were gradually and sometimes rapidly receding into the past.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Трейтяк Д.В. Грецька етнічна меншина на території України в 20-30-ті роки XX століття: історіографія проблеми. / Д.В. Трейтяк // Гілея. Науковий вісник. – 2018. – випуск 138. – с. 54-58.

- 2. Трейтяк Д.В. The impact of korenization policies on greek ethnic minority in the twenties-thirties of the 20th century. / Д.В. Трейтяк // Вісник аграрної історії. – 2018. – випуск 25-26. – с. 81-87.
- 3. Трейтяк Д.В. Культура грецької меншини в УРСР у 1920-ті - 1930-ті роки. / Трейтяк Д.В. // Вісник аграрної історії. – 2019. – випуск 27-28. – с. 90-96.
- 4. Трейтяк Д.В. The language issue among greeks of pryazovia in the twenties-thirties of the 20th century. / Д.В. Трейтяк // Вісник аграрної історії. – 2019. – випуск 29-30. – с. 95-100.
- 5. Трейтяк Д.В. Особливості житла грецького населення в Україні в 20- 30-ті роки XX століття. / Д.В. Трейтяк // Вісник аграрної історії. – 2020. – випуск 31. – с. 119-126.
- 6. Трейтяк Д.В. Руйнування традиційного світогляду греків України в умовах більшовицького тоталітарного режиму в 20-30-ті роки XX століття. / Д.В. Трейтяк // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університеті ім. І. Франка. – 2022. – №53. – с. 41-46.
- 7. Трейтяк Д.В. Сучасна концепція дослідження повсякденного життя грецької етнічної меншини в Україні в 20-30-ті роки XX століття. / Д.В. Трейтяк // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університеті ім. І. Франка. – 2022. № 55. – с. 4-10.
- 8. Журба М.А., Трейтяк Д.В. Джерельна база дослідження повсякденного життя грецької етнічної меншини в Україні в міжвоєнну добу. / М.А. Журба, Д.В. Трейтяк // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університеті ім. І. Франка. – 2023. № 60. – Т.2 – с. 19-25.
- 9. Трейтяк Д.В. Демографічно-соціальна карта грецької етнічної громади в Україні (20-ті роки XX століття). / Д.В. Трейтяк // Slovak international scientific journal. – 2019. – N 30. – с. 45-47.
- 10. Трейтяк Д.В. Колективізація як катастрофа господарського ладу селянського населення греків Приазов'я. / Д.В. Трейтяк // Evropský filozofický a historický diskurz. – 2021. – 2. vydání. – с. 24-30.
- 11. Трейтяк Д.В. Грецька етнічна меншина на території України в 20-30-ті роки XX століття: історіографія проблеми. / Д.В. Трейтяк // Теорія і практика 11 сучасної науки: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 23-24 листопада 2018 року). – Херсон: вид-во Молодий вчений, 2018. – ч. 1. – с. 173-174.
- 12. Трейтяк Д.В. Етапи виникнення грецьких громад на території України. / Д.В. Трейтяк // Інноваційні наукові дослідження: світові тенденції та регіональний аспект: матеріали науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, Україна, 29-30 листопада 2019 року). – Херсон: вид-во Молодий вчений, 2019. – ч.2. – с. 57-60.
- 13. Трейтяк Д.В. Мовна проблема в середовищі греків Приазов'я в 20-30- ті роки XX століття. / Д.В. Трейтяк // Теорія і практика актуальних наукових досліджень: матеріали II науково-практичної конференції (м. Дніпро, Україна, 28-29 лютого 2020 року). – Херсон: вид-во Молодий вчений, 2020. – ч.1. – с. 129-132.
- 14. Трейтяк Д.В. Трансформація особливостей вбрання греків Приазов'я у 20-ті роки XX століття. / Д.В. Трейтяк // Інноваційні наукові дослідження: світові тенденції та регіональний аспект: матеріали II науково-практичної конференції (м. Харків, Україна, 27-28 листопада 2020 року). – Херсон: вид-во Молодий вчений, 2020. – ч.1. – с. 149-152.
- 15. Трейтяк Д.В. Політика коренізації у середовищі греків Приазов'я у 20- 30-ті роки XX століття. / Д.В. Трейтяк // Розвиток наукових міжгалузевих досліджень: матеріали науково-практичної конференції (м. Вінниця, Україна, 26-27 листопада 2021 року). – Вінниця: вид-во Молодий вчений, 2021. – ч.1. – с.125-128.
- 16. Трейтяк Д.В. Зміни у сфері охорони здоров'я у греків Приазов'я в 20- 30-ті роки XX століття. / Д.В. Трейтяк // The current state of development of world science: characteristics and features. II international scientific and theoretical conference (Lisbon, Portuguese republic, 10 december, 2021). – Lisbon, 2021. – vol.2. – p.99-100.

- 17. Трейтяк Д.В. Особливості харчування греків Приазов'я в 20-30-ті роки XX століття. / Д.В. Трейтяк // Technologies and strategies for the implementation 12 of scientific achievements. I international scientific and theoretical conference (Stockholm, Kingdom of Sweden, 27 may, 2022). – Stockholm, 2022. – vol.3. – p.97-98.
- 18. Трейтяк Д.В. Особливості одягу греків України в 20-30-ті роки XX століття. / Д.В. Трейтяк // Formation of innovative potential of world science. III International Scientific and Theoretical Conference (Тель-Авів, Держаіва Ізраїль, 19 серпня 2022 року). – Tel Aviv. 2022. – p.231-232.
- 19. Трейтяк Д.В. Методологія дослідження повсякденного життя греків в Україні в 20-30-ті роки XX століття. Modernization of todays science: experience and trends. II International Scientific and Theoretical Conference (Сінгапур, Республіка Сінгапур, 9 вересня 2022 року). – Singapore, 2022. – p.131-133.
- 20. Трейтяк Д.В. Руйнування традиційного світогляду грецької меншини в Україні в 20-30-ті роки XX століття. The process and dynamics of the scientific path III International Scientific and Theoretical Conference (Афіни, Греція, 23 вересня 2022 року). – Athens, 2022. – p.92-94.
- 21. Трейтяк Д.В. Особливості відпочинку та дозвілля греків Приазов'я в Україні в 20-30-ті роки XX століття. Advanced discoveries of modern science: experience, approaches and innovations. III International Scientific and Theoretical Conference (Amsterdam, Netherlands, january 20, 2023). – Amsterdam, 2022. – p.285-287.
- 22. Трейтяк Д.В. Трансформація весільної обрядовості у греків Приазов'я в Україні в 20-30-ті роки XX століття. Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation. III International Scientific and Theoretical Conference (Pisa, Italia, april 7, 2023). – Pisa, 2023. – p.175-177.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Журба Михайло Анатолійович

2. Mykhailo A. Zhurba

Кваліфікація: д.і.н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001- 9691-891

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=G2HmxCgAAAAJ&hl=uk; ResearcherID: AAC-6166-2021; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57225036174

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грищенко Юлія Володимирівна

2. Yulia V. Grishchenko

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2677-3821

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут історії України Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416981

Місцезнаходження: вул. М. Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гедьо Анна Володимирівна;

2. Anna V. Hedo

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4151-0747

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=YAS_hJwAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жолоб Михайло Петрович

2. Mykhajlo P. Zholob

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0745-8412

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=2U3wrsMAAAAJ; ResearcherID: AAC-6080-2021

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Виговський Микола Юрійович
2. Mykola Y. Vigovskiy

Кваліфікація: д.і.н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2874-5528

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=Q-vfTI8AAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Доценко Віктор Олегович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Доценко Віктор Олегович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Кліваденко Наталія Іванівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна